

מסורת הש"ס

א) ונקמן סה. פ"ה ח"א.
ב) ונמסר לג. ב"ק ת"א.
ג) וז"ל דמקבל.

הגרות הב"ח

א) על דעתיה ליה מיל
נעל לרוב דמפתח ליה
מיל: (ב) דש"ס ד"ה כ"ג
כ"ג ו"ז מ"ז שאלה לו
נתיי: (ג) ר"ה ויה
מכר וכו' ח"ג יהיב את
זרד ומכר דמחזיק לא
קני: וס' ח"ג מה שאל
כשנין: כ"ג פ"י דכנסף
ואשטר ח"ן מועיל ק"ן שיה
לחל לשאל שדות: (ד) ר"ה
ויב דקני וכו' מתנה ו'
כלום כדאמרין: (ה) ר"ה
דלמך שמואל גבי גר
שהיה: (ו) ר"ה אליהו וכו'
שלא יכנסו בו בדי שאל:
(ז) ר"ה דלמך וכו' חכ"א
המ"ס: (ח) ר"ה החוק וכו'
דכנס בה פורתא דלמקן:
(ט) ר"ה ד"ה ה"א וכו'
לר"ה ליה יהיב מצי לממר
ל"ה ע"ה בה ח"א וכו'
כספיה דרבי דמעיקרא:

חוקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

ג.ג.

עין משפט
נר מצוה

ר"ם א מ"י פ"ה ח"א
מכרה ה"ל ת סמ
פסין כן טופיע ח"פ פ"י
ק"ב ספ"ק כ:
ר"ב ב מ"י ס"ה ח"א
טופיע ש"ס מ"ד ע"ין
נ"ט וכו':
ר"ב ג מ"י ס"ט טופיע ש"ס
ספ"ק ח:
ר"ב ד מ"י ס"ט טופיע ש"ס
ספ"ק ח:
ר"ב ו מ"י ס"ט טופיע ש"ס
ספ"ק ח:
ר"ב ז מ"י ס"ט טופיע ש"ס
ספ"ק ח:
ר"ב ח מ"י ס"ט טופיע ש"ס
ספ"ק ח:
ר"ב ט מ"י ס"ט טופיע ש"ס
ספ"ק ח:
ר"ב י מ"י ס"ט טופיע ש"ס
ספ"ק ח:

רבינו גרשום

א"ע"ג דמחזיק המקבל לא
קני ע"ד דאמר ליה המוכר לך
חוק וקני: כמתנה ה"אך.
צ"ח למימר ליה לך חוק
וקני א"ל לא. מי אמרין
בעין יפה נתון וקני המקבל
א"ע"ג ולא אמר ליה לך חוק
וקני: גר גר. שהיה קרוב
לעשרה והשליטו המקבל
לעשרה: שיכנס וינא בה.
דך אותה פירצה היא
חוקה: דמעיקרא שבערה
הנתון הוא סלקי ליה א"ע"ג
על אותו גר ועכשיו
הנבדור הוא מקבל דלא יכל
א"ע"ג לסייע ליה: סמך
עבר. דאמאי ק"ה ליה כל
שהוא: א"י נ"בא נתן דכבר
מינה מ"א. כלומר שראה
ס"ס שהיו באין דרך חור
אחד לצדו את השדה
ונתן צדו באותו חור כד
שיכנס המים שלא יאטמו
את השדה: נטל דאפיק מ"א
מינה. שהיה כל השדה
מלאה ולא היו יכולין לצאת
ממנה ונטל זה צדו אחד
מפאת השדה ויצאו המים
דרך נטילת הצדור: ת"א
מכריו א"י. כלומר מה
חוקה הוא ו' ו' ו' ו' ו' ו'
לפניה ליה הנתון או אחד
מן האחין מצוה עבדה
שהוא נכס כי כן חובה
לבר ישראל להציל מ"ן
חבירו ולא הוא חוקה:
אלא נתן צדו דכבר ליה
מ"א. שהיה שדה בית
השולחן צדו ליה מ"ס
הרכב וטעם ליה. שספק
בצדו דך צאת המים שלא
יצאו מן השדה ולא מן
לה בלי מ"ס: נטל דפסח
לה מ"א. שנטל צדו א'
דרך נטילת אותו צדו
דבענין זה דראו [הוה]
חוקה: כ"י שדות. של נכסי

שלא בפניו ז"ל כו'. אם לא להחזיק שלא בפניו דמוכר כגון בעיר אחרת או אפי' באותה העיר שלא מדעתו של מוכר לא הוה חוקה אלא א"כ א"ל מוכר ללוקח לך חוק וקני ואפי' אם נתן לו מעות לא קני במעות כגון בעיר שבתוכן שטר דלון הכסף מועיל עד שיחזיק אר עד שיכנסו השטר כדאמרי' בפ"ק דקדושין (דף

שלא בפניו צריך למימר ליה לך חוק וקני בעי רב מתנה ה"אך אמר שמואל מאי תבעי ליה לאבא ה"השתא ומה מוכר דקא יהיב ליה וזו אי א"ל לך חוק וקני אין אי לא לא מתנה לא כל שכן ורב סבר ^אמאן דיהיב מתנה בעין יפה יהיב וכמה כל שהוא כדשמואל דאמר שמואל יגדר גדר והשלימו לעשרה יופרין פרצה כדי שיכנסו ויצא בה הרי זו חוקה האי גדר היכי דמי אילימא דמעיקרא לא הוה סלקי לה והשתא נמי לא סלקי לה מאי עבר ואלא דמעיקרא הוה סלקי לה והשתא לא הוה סלקי לה טובא עבר לא צריכא דמעיקרא הוה סלקי לה ברווחא והשתא קא סלקי לה בדוחקא האי פרצה ה"ד אילימא דמעיקרא הוה עיילי בה והשתא נמי עיילי בה מאי עבר ואלא דמעיקרא לא הוה עיילי בה והשתא קא עיילי בה טובא עבר לא צריכא דמעיקרא הוה עיילי בה בדוחקא והשתא עיילי בה ברווחא א"ר אסי א"ר יוחנן נתן צדור והועיל נטל צדור והועיל ה"ו חוקה מאי נתן ומאי נטל אילימא נתן צדור וסבר ^אמבריה ארי מנכסיה חבירו הוא אלא ינתן צדור דצמוד ^א לה מאי נטל צדור וארוח לה מאי ואמר רב אסי א"ר יוחנן ישתי שדות ומצר אחד ביניהן החזיק באחת מהן לקנותה קנאה לקנות

א"ל מוכר ללוקח לך חוק וקני הוה חוקה ואי לא לא: מפנה. דלון כי אם חסרון ממונו לא כל שכן דלר"ח למימר ליה לך חוק וקני ולא ליה חוקה עד דל"ל לדלמך לנשירה להחזיק כבר חזר בו ממתנתו: ורב. דקבעי לה סבר איכא למימר מאן דיהיב מתנה בעין יפה יהיב שמתנת חביבה נתן לו והלך ונחל ליה שילך ויחזיק ואיכא למימר דכחמ"ל דמי והלך כמסקא ליה. ושמואל נמי דפשיטא ליה ס"ל היכא אמרין בעין יפה נתן ה"מ כגון לאחר שהחזיק ומתקיימה המתנה הוא דאמרין בעין יפה נתן לו מכל וכל שלא שיר לעצמו במתנה זו (ו) דלמך לעיל (נ"א): המוכר שדה לאשמו קנתה והבעל ארוב פירות במתנה קנתה ואין הבעל ארוב פירות אבל כל זמן דמסקא לן אי גמר להקנות המתנה או לא מספק אין לנו ולמר שאלו במתנה עד דמפרש ואומר לך חוק וקני: דאמר שמואל ^א גדר גדר. שהיה בניו פחות מ' והשלימו לעשרה לפי שלא יוכלו לעלות עליו ולכנס בשדה: פ"ק פ"ר. רחובי הפרעה: דמעיקרא. כשהיה פחות מ' לא הוה סלקי לה ארץ יוכלו לעלות דרך עליו לכנס בשדה כגון שהיה נשפיע בשפיע או היה בניו על מקום מדרון: והשפא נמי לא סלקי לה מאי קעבד. ואמאי הוה חוקה דכל בניו בלא צורך לא הוה חוקה: ואלא דמעיקרא הוה סלקי לה. מיהא בדוחק והשתא שהשלימו לעשרה לא סלקי לה כלל טובא עבד ואין זה ראוי לקרות כל שהוא ואע"פ שבניו כל שהוא גדר: והשפא סלקי לה כדווחא אהני להכי דסלקי בדוחקא ומעיקרא הוה סלקי לה כדווחא ואורחא דמילתא נקט דסתם השלימו לעשרה מעיקרא סלקי לה כדווחא והשפא סלקי לה כדווחא: והשפא קעילי לה כדווחא. דפורחא אהני. ולא בעי לתרוצי דמעיקרא לא עיילי כלל והשתא עיילי לה בדוחק דטובא עבד דשווייה פתח. וגבי נעל כל שהוא נמי איכא לפירושי כה"ג שסתם פתח סתמיה כל שהוא דמעיקרא עיילי לה כדווחא והשתא עיילי לה כדווחא א"ג שקבע מנעול בדלת לנעול בו דהיינו בניו אבל סבר את הדלת ועל במתנתו נכנסו הגר אינה חוקה דלון או לא עשהו את השדה כדמינן דכר מחבירו: נטל לרוב. תחור שבגדר השדה. ואולי מאי נתן כו'. למאי אהני האי נתינה ונטילה דליה חוקה: אילימא נתן לרוב וסבר מ"א. ראה נהר שוטף ורואה ליכנס דרך נקב ונא זה וחסם את הנקב לרוב וסבר את המים מן השדה שלא יכנסו בו (ו) שלא עשהו את השדה: ואפיק מינה מ"א. שחלפסו לה מים בנז האחד ועשה נקב בנז השני כדי שילאו לחוך: האי מצריח ארי וכו'. הא למת זה דומה למשיב ארבעה דכל ישראל מצווין להציל ממון חביריהם מן החוק ואין קריו חוקה אלא דומיא דגדר ופרך עשועה זו בניו או כל מיקון הצריך לו לשדה כגון משקל מים או זומר או ארע או חורש: דלמד לה מ"א. כמו למד פתיל ונמדנר יט) ויזמנדי לבעל פסור (תהליט קו). חובר ^א המים שנתכוו שאל יאלו לחוך חובה כמו משקל את השדה דומיא דחורש שמתקן את השדה ומייפו בהשקאה זו: דפתח ליה מ"א. ע"י נטילת לרוב נכנסו המים מן הכתר לרוב חור שנתכול: וא"ר אסי א"ר י' כ' שדום. של גר הסמוכין זה לזה אלא שיש מזה אחד ביניהן: החזיק כחאסם מהן. כגון דרפקו בה ^א דלמקמן [מ.ד.] ונתכין לקנותה לבדה ולהצריחה לא נתן לב לקנות קנאה לאותה שדה לבדה ואי לא הוה מזה בינתיים הוה קני את כולה ממקמא כחפירה כל שהוא לקנות

אותה

א"ל מוכר ללוקח לך חוק וקני הוה חוקה ואי לא לא: מפנה. דלון כי אם חסרון ממונו לא כל שכן דלר"ח למימר ליה לך חוק וקני ולא ליה חוקה עד דל"ל לדלמך לנשירה להחזיק כבר חזר בו ממתנתו: ורב. דקבעי לה סבר איכא למימר מאן דיהיב מתנה בעין יפה יהיב שמתנת חביבה נתן לו והלך ונחל ליה שילך ויחזיק ואיכא למימר דכחמ"ל דמי והלך כמסקא ליה. ושמואל נמי דפשיטא ליה ס"ל היכא אמרין בעין יפה נתן ה"מ כגון לאחר שהחזיק ומתקיימה המתנה הוא דאמרין בעין יפה נתן לו מכל וכל שלא שיר לעצמו במתנה זו (ו) דלמך לעיל (נ"א): המוכר שדה לאשמו קנתה והבעל ארוב פירות במתנה קנתה ואין הבעל ארוב פירות אבל כל זמן דמסקא לן אי גמר להקנות המתנה או לא מספק אין לנו ולמר שאלו במתנה עד דמפרש ואומר לך חוק וקני: דאמר שמואל ^א גדר גדר. שהיה בניו פחות מ' והשלימו לעשרה לפי שלא יוכלו לעלות עליו ולכנס בשדה: פ"ק פ"ר. רחובי הפרעה: דמעיקרא. כשהיה פחות מ' לא הוה סלקי לה ארץ יוכלו לעלות דרך עליו לכנס בשדה כגון שהיה נשפיע בשפיע או היה בניו על מקום מדרון: והשפא נמי לא סלקי לה מאי קעבד. ואמאי הוה חוקה דכל בניו בלא צורך לא הוה חוקה: ואלא דמעיקרא הוה סלקי לה. מיהא בדוחק והשתא שהשלימו לעשרה לא סלקי לה כלל טובא עבד ואין זה ראוי לקרות כל שהוא ואע"פ שבניו כל שהוא גדר: והשפא סלקי לה כדווחא אהני להכי דסלקי בדוחקא ומעיקרא הוה סלקי לה כדווחא ואורחא דמילתא נקט דסתם השלימו לעשרה מעיקרא סלקי לה כדווחא והשפא סלקי לה כדווחא: והשפא קעילי לה כדווחא. דפורחא אהני. ולא בעי לתרוצי דמעיקרא לא עיילי כלל והשתא עיילי לה בדוחק דטובא עבד דשווייה פתח. וגבי נעל כל שהוא נמי איכא לפירושי כה"ג שסתם פתח סתמיה כל שהוא דמעיקרא עיילי לה כדווחא והשתא עיילי לה כדווחא א"ג שקבע מנעול בדלת לנעול בו דהיינו בניו אבל סבר את הדלת ועל במתנתו נכנסו הגר אינה חוקה דלון או לא עשהו את השדה כדמינן דכר מחבירו: נטל לרוב. תחור שבגדר השדה. ואולי מאי נתן כו'. למאי אהני האי נתינה ונטילה דליה חוקה: אילימא נתן לרוב וסבר מ"א. ראה נהר שוטף ורואה ליכנס דרך נקב ונא זה וחסם את הנקב לרוב וסבר את המים מן השדה שלא יכנסו בו (ו) שלא עשהו את השדה: ואפיק מינה מ"א. שחלפסו לה מים בנז האחד ועשה נקב בנז השני כדי שילאו לחוך: האי מצריח ארי וכו'. הא למת זה דומה למשיב ארבעה דכל ישראל מצווין להציל ממון חביריהם מן החוק ואין קריו חוקה אלא דומיא דגדר ופרך עשועה זו בניו או כל מיקון הצריך לו לשדה כגון משקל מים או זומר או ארע או חורש: דלמד לה מ"א. כמו למד פתיל ונמדנר יט) ויזמנדי לבעל פסור (תהליט קו). חובר ^א המים שנתכוו שאל יאלו לחוך חובה כמו משקל את השדה דומיא דחורש שמתקן את השדה ומייפו בהשקאה זו: דפתח ליה מ"א. ע"י נטילת לרוב נכנסו המים מן הכתר לרוב חור שנתכול: וא"ר אסי א"ר י' כ' שדום. של גר הסמוכין זה לזה אלא שיש מזה אחד ביניהן: החזיק כחאסם מהן. כגון דרפקו בה ^א דלמקמן [מ.ד.] ונתכין לקנותה לבדה ולהצריחה לא נתן לב לקנות קנאה לאותה שדה לבדה ואי לא הוה מזה בינתיים הוה קני את כולה ממקמא כחפירה כל שהוא לקנות